

**Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека
імені Михайла Івасюка**

Сокирянська централізована бібліотечна система

*(Досвід організації підвищення кваліфікації
бібліотечних працівників Сокирянщини)*

**Сокиряни
2013**

Підготували:

Осадчук Г. Г. – головний методист відділу науково-методичної роботи ЧОУНБ ім. М. Івасюка,
Попадюк В. Ф. – завідувач методично-аналітичного відділу Сокирянської ЦРБ

Комп'ютерний набір:

Швець С. И. - бібліотекар

Редактори:

Блошко О. О. – провідний бібліотекар редакційно-видавничого відділу ЧОУНБ ім. М. Івасюка,
Рудько І. В. - завідувач редакційно-видавничого відділу ЧОУНБ ім. М. Івасюка

Відповідальні за випуск:

Довгань М. М. – заступник директора ЧОУНБ ім. М. Івасюка,

Верега В. І. - директор Сокирянської ЦБС

Працюйте з нами, впроваджуйте нове, досягайте більшого : досвід організації підвищення кваліфікації бібліотечних працівників Сокирянщини. – Сокиряни : ЦБС, 2013. – 10 с.

Місія бібліотеки сьогодні - гармонізувати сучасне суспільство, робити життя громади більш змістовним, насиченим цікавими подіями та зустрічами, щоб кожна з них була маленьким святом.

Бібліотека – це заклад, що забезпечує людей інформацією, підтримує їх у пошуку знань та мудрості, а професія бібліотекаря необхідна всім – від малої дитини до людини похилого віку, від студента до домогосподарки.

Кадри є найбільш значним ресурсом будь-якого суспільства, будь-якої країни і будь-якої організації. При цьому термін «Кадровий ресурс» означає не людей як таких, а знання, навички, схильності і здібності, уміння вирішувати певні професійні завдання, і бібліотеки не є винятком. Ефективність роботи будь-якої бібліотеки сьогодні багато в чому визначається її кадровим складом.

Саме так розуміють зміст своєї роботи фахівці Сокирянської ЦБС. Сьогодні імідж бібліотеки залежить від розуміння бібліотекарів своєї ролі в житті суспільства. Співпрацюючи з владою, бізнесом, закладами освіти, ЗМІ, іншими партнерами, бібліотеки стали центрами місцевих громад, а бібліотекарі - фахівцями, від яких залежить освітній, культурний і технологічний рівень громадян. Вони сьогодні поєднують у своїй роботі традиційні функції і функції консультанта з інформаційного пошуку, інформаційного аналітика й організатора знань. Тому бібліотечна практика потребує зростання професійної кваліфікації бібліотекарів.

Розвиваючи свій потенціал та ініціюючи впровадження багатьох інновацій, центральна районна бібліотека, як методичний центр бібліотек району, прагне передати сільським бібліотекам накопичений та запозичений досвід, організовуючи численні заходи, спрямовані на підвищення фахового рівня бібліотечних кадрів.

Однією із поширених форм підвищення кваліфікації в Сокирянській ЦБС, вже не один рік є тематичні семінари, мета яких – допомогти бібліотекарям у набутті та оновленні теоретичних знань, удосконаленні практичних вмінь і навичків, використанні їх у професійній діяльності. Так, наприклад, на базі районної бібліотеки семінари: «Бібліотеки: проблеми, інновації», творчість, ініціатива - успішної роботи «Бібліотека і нові часи, нові вимоги» рамках яких працівники установ району обмінюються досвідом роботи, отримують методичні рекомендації, знайомляться з оглядом фахових видань.

Центральної проведеної традиції, «Іновації, запорука бібліотеки», суспільство: та ін., в бібліотечних своєї практичні та

Стало традицією, в системі підвищення кваліфікації бібліотечних працівників Сокирянщини, проведення відвертого професійного спілкування та обміну досвідом під час проведення виїзних куцзових семінарів-практикумів, які відбулися на базі бібліотек сіл Василівка та Кулішівка на тему: «Сучасна сільська книгозбірня –

інформаційно-краєзнавчий осередок громади»;

сіл Білоусівка, Вітрянка, Селище, Ломачинці: «Роль сільської бібліотеки у житті місцевої громади».

Такі заходи

стимулюють

бібліотекаря-господаря показати колегам свої досягнення та набутки, співпрацю з місцевою владою, організаціями та установами села, найактивнішими читачами, показати літературно-творчу лабораторію професійного досвіду.

Бібліотекарі на таких семінарах знайомляться з роботою даної бібліотеки, обмінюються досвідом, займаються на практичних заняттях та обговорюють проблемні питання. Зростанню творчої майстерності працівників системи, пошуку нових форм сприяє проведення майстер-класів та засідань професійного клубу, які проходять у формі загальносистемних днів творчої ініціативи: «Пишаюся своєю бібліотекою», захисту робочого місця «Обличчя бібліотеки», фотOVERнісажу «Пропоную свій досвід», творчого звіту бібліотек перед населенням «На гостину до бібліотеки».

Слід зазначити, що відповідні загальносистемні заходи проводяться на базі сільських бібліотечних установ із залученням представників органів влади села, керівництва району, жителів села, ЗМІ.

Впродовж року працівники бібліотечних установ району проводять цикли бібліотечно-бібліографічних заходів, беруть участь у історико-краєзнавчій пошуковій роботі, оформляють альбоми своєї діяльності і підведуть підсумки досягнень та напрацювань на урочистому засіданні, присвяченому Всеукраїнському дню бібліотек.

Краєзнавча робота стала одним із пріоритетних напрямків діяльності бібліотек регіонального рівня. Особлива увага в питаннях методичного забезпечення краєзнавчої діяльності бібліотек, збереженні культури, історії нашого регіону приділяється збору, систематизації корисної інформації з різних питань як для учнів, студентів, так і для пересічного читача, який цікавиться традиціями, звичаями, обрядами та й сучасним життям регіону.

Окрасою методично-аналітичного відділу є зібрання матеріалів історичної краєзнавчої пошукової діяльності бібліотек району, зокрема,

узагальнені короткі нариси «Історія та сучасність населених пунктів Сокирянського району», «Мій рідний край – земля моїх батьків... і нескінченність родоводу».

Бібліографічний матеріал «Літературно-мистецька Сокирянщина» присвячений майстрам пера наших земляків.

Історико-краєзнавчий опис «Пам'ятників, пам'ятних знаків Сокирянщини» присвячений безсмертній пам'яті воїнам Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років.

Великою популярністю у користувачів наших установ користуються зібрані бібліотекарями і матеріали: «Історії споруд Сокирянщини», створення бібліотек району», «Туристична Сокирянщина», земляки краю», «Люди нашого краю», «Очевидці свідчать», «Паспорти сіл Сокирянського району» ін.

узагальнені культових «Історії

«Славетні мистецтва голодомору

Бібліотечні працівники Сокирянської ЦБС своєю працею наповнюють краєзнавчу діяльність новим змістом, намагаючись розкрити щось цікаве, до цього часу невідоме про свій край, сприяють наповненню та популяризації документального фонду книгозбірень та розвитку бібліотечного краєзнавства.

районного відбіркового благодійного фестивалю творчості «На крилах рамах яких бібліотечними працівниками оформлялись виставки майстрів народного

Збереженню культури Сокирянщини, її популяризації бібліотеками ЦБС забезпечує і факт участі бібліотечних працівників у написанні сценаріїв, підготовці і участі у проведенні таких щорічних заходів, як: Дні села, районного фестивалю народної творчості «Яблуневий дивосвіт»,

туру народної надії», в

виробів мистецтва та страв

української кухні; районної виставки новорічно-різдвяної атрибутики та конкурсу на незвичайну ялинку, обласному фольклорному святі «Від Різдва до Йордану» (бібліотеки-філії сіл Шебутинці та Селище), обласній агропромисловій ярмарці «Буковинська осінь – 2013» (с. Ожеве) та ін.

бібліотеці ставить перед працівниками потребу оновлення знань, новими технологіями. інструментом процесу бібліотек є проектна В результаті перемоги в

Робота в постійного оволодіння Дієвим модернізації діяльність. конкурсі

проектів програми «Бібліоміст» створено 5 Інтернет-центрів на базі Центральної районної бібліотеки, дитячої бібліотеки, сіл Білоусівка, Романківці, Шишківці, проведено урочисті відкриття, що значно сприяло зростанню іміджу книгозбірень, уваги і підтримки з боку районної та місцевої влади. На сьогодні бібліотечні працівники вище згаданих бібліотек сприяють у задоволенні інформаційних запитів і потреб користувачів, зокрема, студентів вищих та середніх навчальних закладів, учнів загальноосвітніх шкіл, які мають реальну можливість оперативно одержувати необхідну для навчання інформацію з мережі Інтернет, дистанційно знайомитись з новинами вузів

України і світу, спілкуватися з ровесниками з інших країн, отримувати знання про сучасні технології.

Послугами Інтернет-центрів користуються також спеціалісти різних галузей знань, інші категорії населення, які не мають доступу до інформаційних ресурсів світової глобальної мережі Інтернет з соціальних та фінансових причин.

З початку року біля 9 тисяч користувачів скористалися послугами Інтернет-центрів.

Зростанню творчої майстерності працівників ЦБС,

пошуку нових форм сприяє також участь у щорічних обласних

оглядах-конкурсах. Це, зокрема, конкурс бібліотечної відео «Бібліотека і сучасна молодь» (переможець I туру бібліотека с. Кулішівка, тема: «Свята історія», присвячена 1025-ліття Хрещення Київської Русі); «Бібліотечні послуги в суспільстві знань» (переможець II туру обласного огляду-конкурсу на «Кращу сільську бібліотеку» в номінації «Інноваційні напрями у професійній діяльності» - бібліотека села Романківці.

Участь у конкурсах професійної майстерності сприяє поглибленню професійних знань, розвитку творчої ініціативи і є своєрідним контролем за самоосвітою та сприяє виявленню найкращих з числа професіоналів.

Досвід проведення конкурсів переконливо свідчить, що такі заходи надзвичайно ефективні, спонукають до творчості, неординарного ставлення до бібліотечної професії.

Бібліотекар нової формації – це не тільки хранитель документної культурної спадщини, акумульованої в фондах бібліотек, служитель КНИГИ як культурного феномена, знавець художньої, наукової та науково-популярної літератури, вихователь культури читання, організатор культурно-дозвілєвої діяльності.

Сучасний бібліотекар - це також аналітик-синтезатор, що вміє здійснювати пошук і оцінювати якість інформаційних ресурсів з урахуванням потреб і запитів користувачів, інформаційний навігатор і посередник в

системі документних комунікацій, в тому числі електронних, інструктор щодо оволодіння інформаційної культури, фахівців в галузі соціальних комунікативних технологій.

Ефективною формою занять в системі підвищення кваліфікації працівників бібліотечних установ ЦБС є щомісячне проведення на базі центральної районної бібліотеки Дня сільського бібліотекаря, який включає цикл заходів з питань методичної та практичної допомоги.

Значні напрацювання у створенні системи безперервної бібліотечної освіти та досить дієвою формою методичної діяльності є щотижнева інформація про проведену роботу, тобто своєрідні години професійного спілкування з працівниками установ, які здійснюються щочетверга на базі районної бібліотеки у телефонному режимі.

Відповідно проводяться методичні інструктажі, даються основні завдання на наступний період та здійснюється контроль за їх виконанням.

Традиційними формами професійного навчання бібліотекарів Сокирянщини є години методичного консультування, проведення методичних днів, виїздів на місяць, стажування новопризначених працівників та тих, які потребують методичної та практичної допомоги.

Непросто вивчити і впровадити в практику нові форми і методи роботи. Цей напрямок методичної діяльності вимагає професійної підготовки. Необхідно оглянутися назад, проаналізувати вивчене, відібрати краще, спробувати в реальних умовах, щоб нові форми і методи роботи не тільки дали ефективний результат, але й підвищили культуру обслуговування.

Тому методично-аналітичний відділ Центральної районної бібліотеки здійснює пошук нових ідей та формує нові, сучасні. Цьому сприяє одна із основних функцій методичної роботи - АНАЛІТИЧНА. Методична служба аналізує умови, в яких функціонують бібліотеки, вивчає проблемні зони, пропонує шляхи їх вирішення, використовуючи як традиційні, так і нові форми, тобто здійснюється повноцінна аналітична діяльність.

Важливою складовою методичної роботи є **видавнича діяльність**. Цей напрямок - предмет особливої гордості методично-аналітичного відділу центральної бібліотеки. Щоквартальний методичний бюлетень бібліотечних інновацій є методичним порадищем для бібліотекарів по відзначенню пам'ятних дат, проведенню масової індивідуальної роботи з читачем, виявлення та запровадження передового бібліотечного досвіду та орієнтує на те, що чільне місце у масових заходах має належати літературі, книзі.

Досить обширний спектр методичних матеріалів, який готує і випускає методичний відділ: інформаційно-методичний вісник «Методичний центр інформує, консультує, пропонує».

Інструктивно-методичні листи, методично-бібліографічні матеріали, методичні рекомендації надають допомогу нашим працівникам, бібліотечним фахівцям інших систем і відомств при підготовці і відзначенні пам'ятних

календарних дат в житті району, області, а також у проведенні загально-системних масових заходів.

Вартий уваги і випуск такого методичного матеріалу, як «Професійна сторінка бібліотекаря», що містить методичні поради бібліотечним фахівцям при проведенні масової, індивідуальної, довідково-бібліографічної, інформаційної роботи з користувачем.

У час інформаційних технологій, коли користувачі бібліотек надають перевагу спілкуванню з комп'ютером, сайт Сокирянської ЦБС найближчим часом поповниться цікавими сторінками: «Туристична Сокирянщина», «Літературна Сокирянщина», «Пам'ятна дата в історії району», «Професійна сторінка бібліотекаря».

Для ефективної роботи в методичному відділі ведеться «Банк ділової інформації», де вміщуються матеріали на

допомогу працівникам бібліотечних установ у їхній практичній діяльності, законодавчо-регламентуючі документи з питань бібліотечної справи, бланки статистичної звітності, акти, схеми плану та аналізу бібліотечної діяльності, різноманітна рекламна продукція, інформаційні списки нових надходжень, рекомендації з питань бібліографічного опису документа, аналізування, узагальнення та інше. До послуг фахівців картотеки: літературознавча та сценаріїв масових заходів.

Основними показниками результативності підвищення кваліфікації бібліотек Сокирянщини є вміння бібліотекарів мислити та діяти професійно, шукати нетрадиційні підходи у вирішенні питань, виховувати самостійність та відповідальність за довірену справу, розвивати творчу ініціативу.

Загалом можна сказати, що наші бібліотеки знайшли своє місце в суспільно-політичному житті району, навчилися працювати та йти в ногу з часом. Їхнє ділове професійне кредо: *«Мислити глобально, діяти локально, працювати творчо»*.

Працюйте з нами, впроваджуйте нове, досягайте більшого...

Від вирішення кадрових проблем галузі, в першу чергу, залежить майбутнє бібліотек та їх соціальний статус у століття електронних комунікацій і суспільства знань. Для їх усунення необхідні спільні зусилля, як представників влади та керівних органів, так і працівників самих бібліотек.

Зосередити зусилля саме на цій ділянці бібліотечної діяльності – святий обов'язок нашої професійної спільноти.